

Sevgili Okuyucular,

Geçen sayımızda da belirttiğimiz gibi, eğitim kurumlarımız başarı bir eğitim öğretim yılını tamamlayarak tatile girdi. Vakfımız yeni eğitim öğretim yılının hazırlık çalışmalarına başladı. Bu arada Kazakistan Çimkent'te 16-18 Eylül 2026 tarihleri arasında gerçekleştireceğimiz 24. Türk Dünyası Sosyal Bilimler Kongremiz ile kardeş vakıf olan Macar Turan Vakfı'nın düzenlemiş olduğu Turan Kurultayı'na hazırlık çalışmalarımız devam ediyor.

Eylül ayında yayımlanmış olacak pek çok kitabımızın müjdesini şimdiden vermek istiyoruz.

Milletler hafızalarını kaybettikleri gün, gerçek anlamda mağlup olurlar. Biz de, Türk Dünyası Tarih Kültür Dergisi olarak, yarım asra yaklaşan yayın hayatımız boyunca çok değerli akademisyenlerimizin ciddi çalışmaları ile milli hafızayı canlı tutmayı kendisine vazife edinmiştir. Elinizdeki sayı, bu hafızanın farklı kesimleri uzanan ilmi çalışmalarla şekillenmiştir.

Dr. Ahmet Beyoğlu, Attila'nın şahsında Türk devlet aklının ve teşkilatçılık anlayışının tarih sahnesindeki büyük yürüyüşünü gözler önüne sererken, Pervin Ağardan Azerbaycan millî uyanışının öncülerinden Hasan Bey Zerdabi'nin kalemiyle bir milletin nasıl ayağa kalktığını anlatıyor. Mert Bayar'ın Lübnan Türkmenleri üzerine yaptığı araştırma, çoğu zaman gözlerden uzak kalan bir Türk yurdunu yeniden gündemimize taşıyor. Bu çalışma bize, Türk dünyasının yalnızca siyasi haritalarla sınırlandırılmayacağını; gönül coğrafyamızın Akdeniz kıyılarına kadar uzandığını bir kez daha hatırlatıyor. Fuat Kha-

lilov, Batum Konferansı'nı merkeze alarak Kafkasya'nın kaderini belirleyen diplomatik mücadeleleri incelerken, Doç. Dr. Işıl Tuna yakın tarihimizin en acı hadiselerinden biri olan Üsküdar Vapuru Faciası'nı belgelerin ışığında yeniden değerlendiriyor. Müjgan Ergil'in Türkler ile Kızılderililer arasında geyik sembolü üzerinden kurduğu kültürel karşılaştırma, insanlığın ortak mirasını Türk kültürünün zenginliğiyle birlikte düşünmemize imkân verirken; Roza Kurban'ın Kazan Tiyatrosu'nun efsane sanatçısı Necibe İhsanova üzerine kaleme aldığı çalışma, Türk dünyasının sanat hafızasına anlamlı bir katkı sunuyor. Tugay Uluçevik ise, Kıbrıs meselesini güncel gelişmeler çerçevesinde ele aldığı çok değerli yorumlarını sizlerle paylaşıyor. Biz inanıyoruz ki, millî meseleler yalnızca diplomasi masalarında değil, milletlerin hafızasında da yaşar. Tarihine sahip çıkan milletler, geleceğine de sahip çıkar. İlmî araştırmalar yalnızca üniversite raflarında kalmamalı; milletimizin müşterek hafızasını besleyen canlı kaynaklara dönüşmelidir.

Geçmişî doğru okuyarak geleceği inşa etmenin mümkün olduğuna inanıyor; her yeni sayımızı, Türk dünyasının ortak hafızasına mütevazı bir katkı olarak görüyoruz.

Bu düşüncelerle dergimize kıymetli çalışmalarıyla katkıda bulunan bütün araştırmacılarımıza, abone olmak abone bulmak suretiyle vermiş olduğunuz destekler için siz değerli okuyucularımıza yürekten teşekkür ediyoruz.

Tanrı Türk'ü Korusun!..

Közhan Yazgan

Türkiye üniversitelerinin çoğunda dersler ekim ayı başında başlıyor. YÖK tarafından öğrenci yetiştirilen Türk coğrafyasındaki öğretim kurumlarında ise dersler eylül başında başlıyor. Aradaki fark dolayısıyla, ek kontenjanla Türk coğrafyasındaki öğretim kurumlarına yerleştirilen öğrenciler derslere en az iki buçuk ay geç başlıyordu. Bu problem uzunca süre devam etti.

İlgili her kurumun yaptığı gibi, 2000 yılında Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı olarak biz de yurt dışı eğitim harcamalarımızı gösteren cetveli DPT'ye takdim ettik.

3290 öğrenci için takriben 500.000 dolar eğitim harcaması yapmaktayız. Devletimiz ise sadece bir lise için takriben 1 milyon dolar harcama yapmaktadır?

Bu muazzam maliyet farkı üzerinde duruluyor mu?

Her seviyedeki okullarımızda hâlâ bilgiyi gaye edinen, başarıyı bilgi hamallığının derecesi ile ölçen ve düşünmeye, aramaya, bulmaya, çözmeye, araştırmaya, tahlile, senteze, konuşmaya, tartışmaya pek yer vermeyen eğitim sürüp gitmekte ve buna harcanan trilyonların önemli bir kısmı heba olmaktadır.

Bu korkunç israf düşünülmemekte midir?

Eğitimin bilhassa Türk dili için insan gücü açıklarının gittikçe büyüdüğü, bu sahanın beyin gücü yüksek insan talep etmesine rağmen mevcut yerleştirme sisteminin bunun tam aksini gerçekleştirdiği ve açığın yalnız miktarla sınırlı olmayıp vasıf itibarıyla de büyüyeceği dikkate alınmakta mıdır?

Tanrı Türk'ü Korusun!..

Prof. Dr. Turan Yazgan

Kasım 2000 / Şehzadebaşı